

Välkommen till dansföreställningen *I cannot love without trembling* - en del av *Dusk to dawn* med GöteborgsOperans Danskompani.

Lärarmaterial

Det här materialet är tänkt som inspiration till lärare och elever, att läsa och arbeta utifrån både före och efter besöket.

Frågor

Om du har frågor kring besöket och föreställningen välkommen att kontakta Anna Karlander, koordinator GöteborgsOperans Danskompani: anna.karlander@opera.se

Innehåll

- Om dans och GöteborgsOperans Danskompani
- Samtalsfrågor efter föreställningen och röster om verket
- Om skolbesök på GöteborgsOperan

I cannot love without trembling är skapat av koreograferna Bobbi Jene Smith och Or Schraiber, i nära samarbete med de tio dansarna Benjamin Behrends, Mei Chen, Valentin Durand, Logan Hernandez, Hiroki Ichinose, Rachel McNamee, Auguste Palayer, Duncan C Schultz, Iris Telting och Amanda Åkesson.

Koreografen Bobbi Jene Smith blev känd för en bredare allmänhet när hon porträtterades i dokumentären *Bobbi Jene 2017*. Filmen vann flera priser, bland annat Bästa dokumentärfilm i Tribeca Film Festival. Tillsammans med Or Schraiber har hon skapat verk för bland annat Parisoperan och Kungliga baletten i Köpenhamn.

Med GöteborgsOperans Danskompani vill de skildra den obevkliga kraft som får människan att, trots sin bräcklighet, kämpa för att hålla hoppet vid liv. Människan gör vad hon kan för att inte bli avtrubbad, för att fortsätta öppna sig för livet.

Dirigent Nathan Brock dirigerar GöteborgsOperans Orkester. Violasolist är Emil Jonasson/ Franzeska Wenzel. Violakonserten som gett dansverket dess titel är komponerad av Cassandra Miller.

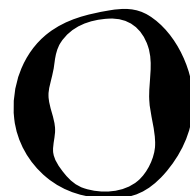
”De första femton minuterna dansar vi i tystnad. Då är det bara vi och publiken. Tystnaden förstärker minsta skiftning, minsta gest och får rummet att andas. Vi hör varandras och publikens andetag, känner rummets vibrationer. I tystnaden blir allt förhöjt - varje rörelse, varje mikroskopiska skiftning i energin.”

Auguste Palayer, dansare

Föreställningstid ca 45 minuter.

VÄRLDSPREMIÄR
3 APRIL 2025

Skolföreställning 23 april 2025.

**GÖTEBORGS
OPERAN**

Om GöteborgsOperans Danskompani

GöteborgsOperans Danskompani är ett samtida danskompani som bjuder in koreografer att skapa verk för och tillsammans med dansarna. Vi spelar föreställningar på GöteborgsOperans scener samt turnerar i Västra Götaland, i Sverige och internationellt. Danskompaniet består av 38 dansare från ett tjugotal länder och konstnärlig ledare är Katrín Hall.

På den här länken finns mer information om danskompaniet och om föreställningen, inklusive foton och rörligt material. Läs på tillsammans med eleverna inför besöket: [Dusk to dawn](#) (Vid skolföreställningen spelas enbart *I cannot love without trembling*.)

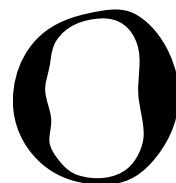
Om dans som uttryck och konstform

Rörelse och dans, rytm och sång har varit en del av mänskliga kulturer under tusentals år. Dansande människor finns avbildade på såväl 4000 år gamla hällristningar i Tanum som drygt 15 000 år gamla grottmålningar i Frankrike.

Konst och kultur, däribland dans, kan erbjuda oss nya sätt att betrakta omvärlden, vår tillvaro och oss själva. Den kan bekräfta oss, provocera oss, vidga våra tankar och känslor men också öka vår förståelse för andra.

Dans kan ta sig många uttryck och ha en mängd olika syften. Dans kan innebära motion, tävling, underhållning och umgänge men kan också vara en scenkonstnärlig kommunikation mellan scen/utövare och publik. Dansen, liksom konst och kultur överlag, förändras ständigt, i takt med samhället och tiden.

Ofta är dansen ordlös, och därmed obunden av språk. Inte sällan är den kulturellt betingad. Det kan vara bra att ha med sig att förförståelse av dans och rörelse varierar i olika kulturer, länder och världsdelar. Samtida dans är en västerländsk konstform med många uttryck. Ibland finns en berättelse att följa från början till slut, ibland är verket abstrakt, med fragment av historier eller känslöstämningar. Som åskådare är du fri att göra din egen tolkning. För en del kan det underlätta att betrakta dans som en dikt eller som ett musikstycke, där man inte måste hitta en handling, eller förstå. Istället kan man försöka att vara vaksam på vilka känslor dansen väcker.

Samtalsfrågor efter föreställningen

Tips! Vänta gärna en dag eller två innan ni diskuterar. Det kan vara en fördel att få smälta intrycken.

Beskriv

Börja med att låta eleverna beskriva vad de såg, så neutralt som möjligt. Undvik värderingar.

Förslag på frågor

Nämn tre saker som du minns från föreställningen.

Om rummet och ljuset

Hur såg dansytan/scenrummet ut?
Hur upplevde du ljuset? Förändrade det sig under föreställningens gång och isåfall hur?

Om dansarna och rörelserna

Vad gjorde dansarna?
Hur rörde de sig? T.ex.: tillsammans/i grupper/en och en, snabbt/långsamt, rytmiskt, ryckigt, flödande osv... Visa gärna exempel på rörelser du minns.
Hur var dansarnas ansiktsuttryck?

Om musiken och ljudet

Hur upplevde du musiken?
Försök att beskriva den.
Påverkade musiken och ljuden dig? Hur, i så fall?
Upplevde du dansen annorlunda under föreställningens del utan musik, mot hur det var då orkestern spelade?

Om kostym

Vad hade dansarna på sig?
Vilka färger och stilar hade kostymerna?
Fanns det några tidsmarkörer eller var de obundna i tid?

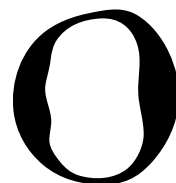
Tolka

När alla fått beskriva vad de såg och upplevde kan samtalet övergå i tolkning. Uppmana eleverna att lyssna på varandra. Alla har rätt till sin egen tolkning, det finns inget rätt eller fel. Det kan vara spännande att höra hur olika, eller ibland lika, upplevelser vi kan ha av samma föreställning.

Förslag på frågor:

Vilka associationer fick du?
Vad kände du under föreställningen? Efter föreställningen?

Efter ert samtal utifrån elevernas egna upplevelser, läs gärna gemensamt följande sidor med koreografernas ord och intervju med en av dansarna. Fundera sedan tillsammans i helgrupp eller mindre grupper på deras tankar och vad de hade diskuterat under processen att skapa dansverket. Säg någon något av detta i föreställningen, eller såg ni något helt annat?

Minnen av rörelser som fanns en gång

BOBBI JENE SMITH och OR SCHRAIBER *koreografer*

Bobbi Jene Smiths och Or Schraibers koreografi rör sig i gränslandet mellan det fysiska och det emotionella, mellan det existerande och det förlorade. Kring dansens förmåga att bära det vi har glömt. Bortom Cassandra Millers musik är verket också ett tyst samtal, en plats där förståelse inte är påtvingad utan känns.

Varför dans?

Dans är det vi är tränade i, men också vårt sätt att kommunicera med världen. För oss handlar det om närvaro - att vara tillsammans i realtid, dela rum, energi och andetag. Dans handlar om att lyssna in och svara på det som sker. Genom dans kan vi gestalta och bevittna en annan människas upplevelse, utan ord. Kroppen avslöjar det som annars förblir osagt.

När orden tystnar lyssnar kroppen desto mer. Då uppstår en öppenhet för empati där rörelsen inte förklarar utan bjuder in. Ett tyst samtal där förståelse inte är påtvingad utan känns. Det är en av de aspekter vi som koreografer dras till allra mest.

Berätta om ert verk. Vad har format det?

Verket har sin utgångspunkt i Cassandra Millers sätt att komponera musik. Hon har berättat hur hon började arbeta med sin violakonsert genom att lyssna på den grekiske violinisten Alexis Zoumbas, det gav hennes musik en folkloristisk ton. Det här slog an något hos oss, särskilt då Or dansade folkdans mellan åtta och sexton års ålder. Vi drogs till att undersöka det här uttrycket visuellt. Vårt verk bygger på idén om att försöka hålla fast vid något vi har glömt, vid danser och rörelser som har försvunnit.

Cassandra Miller refererar även till ett citat av Simone Weil*: ”Varje separation innebär en koppling.” Den här tanken blev en central utgångspunkt för vårt arbete och påverkade både rörelsespråk och struktur. Millers titlar på

konsertens satser har också format vårt visuella uttryck.

Förutom Millers musik återkommer vi ofta till ett citat ur Terry Tempest Williams bok *Red: Passion and Patience in the Desert*:

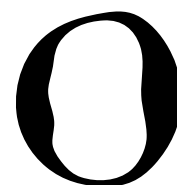
”Berättelsen sköljer över oss med bilder och känslor som för oss tillbaka till våra högsta och djupaste jag, där vi minns vad det innebär att vara människa, att leva tillsammans med vår nästa.”

Hur arbetar ni som koreografer?

Det vore intressant att återvända till den här frågan om några decennier och se om vi har landat i en tydligare metod. Just nu finns ingen fast formel. Varje process är en egen resa, formad av människorna i rummet, musiken, frågorna vi ställer och det okända vi dras till. Vårt arbete är alltid ett samarbete, och vår uppgift är att lyssna in rummet så bra vi kan.

Vi, främst Bobbi, inleder oftast arbetet med konkreta uppgifter. Vi använder en färdig koreografi som startpunkt - något för dansarna att ta spjärn emot, att bebo. Sedan lyssnar vi in. Vad vill ta form? Hur gör vi det osynliga synligt? Det är en oavbruten dialog, det är frågor, tvivel, skratt och ett ständigt sökande efter det som ännu inte har avslöjat sig. Processen tar aldrig paus. Den är elektrisk.

Dansarna formar verket från början till slut. Med andra dansare skulle det ha blivit ett helt annat verk. Dansarnas tolkningar av rörelserna och deras individuella uttryck är den grund som

och deras individuella uttryck är den grund som verket vilar på. Det tillhör dem lika mycket som det tillhör oss.

Vi kom till den första repetitionsdagen med genomtänkta idéer - både tematiska och koreografiska - en ton vi ville utforska. Vissa idéer fick genklang direkt i mötet med dansarna, andra fick vi släppa när processen tog nya riktningar. Vi intresserar oss för det som uppstår i mötet mellan våra ursprungliga tankar och dansarnas tolkningar.

Vad inspirerar er?

Framför allt inspireras vi av människor - människors komplexitet, de oändliga möjligheterna till ordlös kommunikation. Dansarna själva är vår största inspirationskälla. Men även själva dansspraktiken är en ständig källa till inspiration - att gå till studion varje dag, att arbeta vidare i ovisshet tills något klarnar. Vi hämtar också inspiration från film, poesi och litteratur, beroende på vilka stämningar vi söker i varje skapande-process.

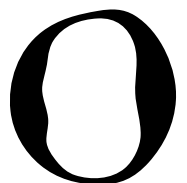
Berätta om musiken ...

Från första stund när vi hörde Cassandra Millers violakonsert var vår känslomässiga reaktion stark och omedelbar. Vi kunde inte sluta lyssna och vi kunde inte sluta föreställa oss att skapa en dans till den. Musiken är på samma gång svävande och påträngande, i vissa ögonblick fylld av ångest och fara, men tröstande i andra. Denna dualitet grep tag i oss. Violas-ten, synlig på scen, är en högst närvarande

person och en del av verket, sammanflätad med dansarna.

... och scenografin.

Tillsammans med scenografen Christian Friedländer har vi velat skapa en plats, en samlingspunkt, i gränslandet mellan kyrka och balsal. Fyra enkla bänkar antyder ett kyrkorum, medan den varma parketten påminner om ett dansgolv - en plats där människor samlas för att dansa, för att dela en upplevelse. Dansarna, en grupp människor, kroppar med levda erfarenheter, befolkar den här platsen, och bär med sig sina egna historier genom rörelsen.

”Små fragment av oss själva”

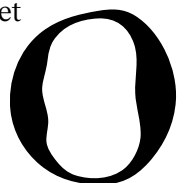
berättat för LISA IVERSTAM programredaktör

Dansaren Auguste Palayer berättar om den kreativa, lyhörda processen bakom *I cannot love without trembling*. Genom intuitiva uppgifter och fysiska undersökningar har dansarna tillsammans med Bobbi Jene Smith och Or Schraiber skapat ett verk där varje detalj – från golvet textur till tystnadens resonans – formar upplevelsen.

”Dansen har alltid varit en del av mig. Som barn var jag i ständig rörelse, som uppslukad i en egen värld. Jag provade flera sporter men ingen gav mig det jag längtade efter. Men så en dag förändrades allt. En balettlärare från konservatoriet i Mallorca besökte mina föräldrars restaurang och såg något i mig. Hon bad mig göra ett antagningsprov på konservatoriet. Jag var sju år, och när jag kom ut ur dansstudion var det som om stjärnor tänts i mina ögon. Från början var det bara klassisk balett som gällde men när jag började på en dansskola i Frankrike hittade jag friheten i samtida dans. Det var där jag förstod att dans är mer än form – det är känsla, energi, ett konstant utforskande.

Arbetet med *I cannot love without trembling* har varit en av de mest kreativa processer jag någonsin varit en del av. Bobbi Jene Smith och Or Schraiber har inte satt upp regler eller gett oss fasta rörelser. I två veckor skapade vi material utan att veta vad som skulle bli kvar. Vi har fått uppgifter som ”fall, fånga, släpp” – alltid med friheten att lyssna inåt. Bobbi har ofta sagt: ”Följ uppgiften men ignorera den om du vill.”

Bobbi och Or har en sällsynt lyhördhet. De lyssnar, säger aldrig nej, bara ”låt oss prova”, ”det där sparar vi till senare”. De bjuder in oss dansare att skapa med dem, att vara medförfattare till rörelsen. De litar på oss, och vi litar på dem. Det är en process som kräver närvaro, nyfikenhet och mod.

En dag satt vi i en cirkel. Bobbi ställde frågor och bad oss skriva svaren utan att tänka. ”Var är jag just nu som konstnär?” ”Är jag nöjd?” ”Vad utmanar mig?” Ur orden föddes rörelser och ur rörelserna föddes solon. Små fragment av oss själva som vi sparade i en bank av minnen och idéer. Nu, veckorna före premiär, går vi tillbaka, plockar upp bitar, syr ihop det som känns rätt. Bobbi och Or har en vision, men vi skapar verket tillsammans.

Golvet är centralt i verket. Det är en kvadrat av trä, omgiven av bänkar. Vi har pratat om vad en plats är utan tak, utan väggar. Vad gör ett rum heligt? Golvets struktur påminner om ett kyrkgolv, men är det verkligen en kyrka? Eller en hemvist för något annat?

Golvet påverkar oss också fysiskt. Vi dansar i skor - en ny upplevelse. Träet är halt och vi måste anpassa oss. Ateljén har skapat skor med olika sulor åt oss - en del med mer friktion, andra hala. Vi testar oss fram, lär oss hur vi kan använda skorna som en del av vår rörelse.

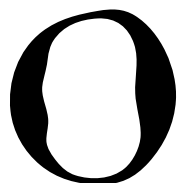
De första femton minuterna dansar vi i tystnad. Då är det bara vi och publiken. Tystnaden

förstärker minsta skiftning, minsta gest och får rummet att andas. Vi hör varandras och publikens andetag, känner rummets vibrationer. I tystnaden blir allt förhöjt - varje rörelse, varje mikroskopiska skiftning i energin.

Och så musiken och med den ett nytt samspel mellan dans och levande musik. Cassandra Millers komposition *I cannot love without trembling* har en andlig, vibrerande kvalitet.

I slutet interagerar jag med violasten på scenen. Vi försöker hitta en symbiotisk relation - när följer jag musiken, när följer den mig? Vem initierar, vem lyssnar? Vem tar impulsen? Jag kan följa musikern, eller så följer musikern mig. Det förändras varje gång, inget blir exakt detsamma två kvällar i rad.

Att dansa *I cannot love without trembling* är att kasta sig ut i det okända. Att lyssna, att testa, att anpassa sig. Att vara i något som ännu inte formats helt. Det är en process där det inte finns några rätt eller fel - bara ett utforskande av vad vi kan skapa tillsammans.

TILL LÄRAREN

Välkommen till GöteborgsOperan!

Vi är så glada över att du och dina elever kommer till oss.

Vi har lång erfarenhet av att möta barn och ungdomar som tar del av scenkonst. För oss är det mötet något av det viktigaste med vår verksamhet. Vi är måna om att ert besök hos oss blir så bra och givande som möjligt.

Digital introduktion till operahuset

Titta gärna tillsammans med eleverna på *Välkommen till GöteborgsOperan*, en kort inspelad introduktion till operahuset med GöteborgsOperans Unga ambassadörer.

[Lärarhandledningar och introduktioner - GöteborgsOperan](#)

Förbered besöket

Vår erfarenhet är att publik som är förberedd får mer ut av föreställningen. Det gäller förstås även skolelever.

Två veckor före besöket skickar vi ut läromaterial om uppsättningen. Använd gärna det som stöd i förberedelsearbetet.

Det viktigaste är att eleverna vet vad de ska se, vilken genre det är, hur lång föreställningen är och om paus ingår. Du och eleverna behöver även känna till förhållningsreglerna som vi har samlat här.

Kom i tid

Kom senast 15 minuter innan föreställningen börjar. Då hinner ni hänga av er i garderoben, hitta era platser och ta in atmosfären i salongen.

Väskor och ytterkläder

Lämna större väskor och ytterkläder i våra garderober. Det är kostnadsfritt.

Det är ganska trångt i salongen så jackor och större väskor är i vägen om vi behöver utrymma.

Mat och dryck

Godis, mat eller dryck är inte tillåtet att ha med sig in i salongen. Däremot får ni gärna äta medhavd mat, godis och dryck i foajén innan eller efter föreställningen.

Sprid ut er i salongen

Lärare ska sitta mitt bland sina elever i salongen - det skapar lugn och ni kan svara på frågor. Är ni flera lärare så sprid ut er.

Mobilerna då?

Det är inte tillåtet att fota, filma eller ta upp ljud under föreställningen. Mobilerna ska vara avstängda. Ljuset från skärmarna stör andra i publiken och artisterna på scenen. Däremot får ni gärna fota och filma applådtacket.

Reaktioner

Vi tycker om att få reaktioner på våra föreställningar. Vi är vana vid applåder, utrop, kommentarer, skratt och tårar. Samtidigt värnar vi om att alla får en bra upplevelse - så väl övrig publik som artisterna på scenen. Om elevers uttryck går över gränsen kommer vår personal att agera. Vi utgår ifrån att du som lärare hjälper oss med det.

Gå ut under föreställning

Vi ser helst att ingen lämnar sin plats under pågående föreställning, men vi vet också att det kan finnas flera anledningar till att man ibland måste. Om du vet att du eller någon elev kommer att behöva lämna salongen under föreställningen, prata med våra värdar innan ni går in i salongen.

Tillgänglighet

Samlad information som gäller tillgänglighet finns på GöteborgsOperan på opera.se/tillganglighet

Vill du förbereda er på GöteborgsOperans fysiska miljö finns bilder och information i vår [Tillgänglighetsdatabas](#).

Har du frågor eller önskemål som rör tillgänglighet är du varmt välkommen att kontakta oss - antingen via din kontaktperson eller enligt nedan.

Kontakt

Om du som lärare behöver mer information om våra föreställningar eller hur ett besök går till är du varmt välkommen att höra av dig. Vi hjälper gärna till. Mejla till gruppbiljetter@opera.se eller ring 031-13 13 00.